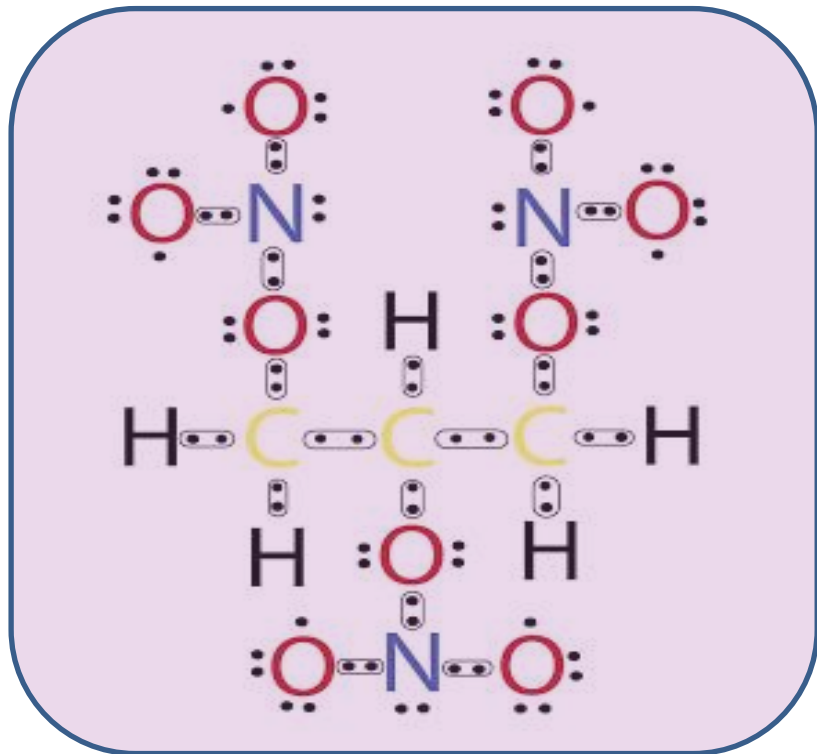
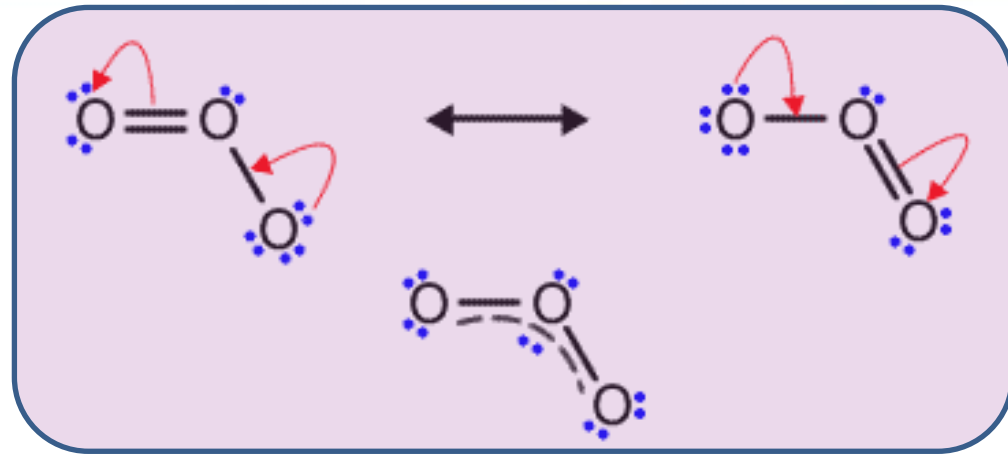

§ 8.1 Lewisstrukturen

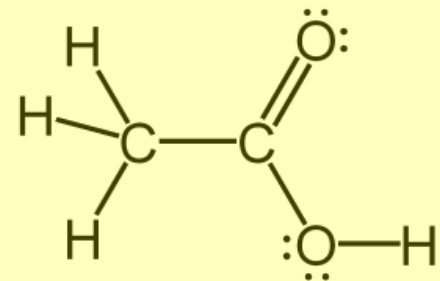
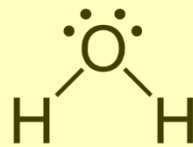
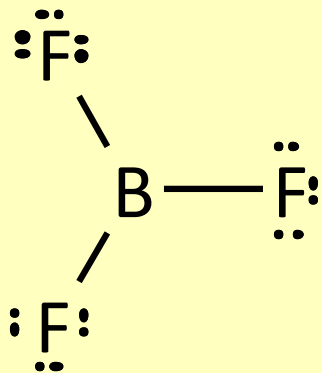
§ 8.1 Lewisstructuren

Lewistheorie

- Meest stabiele toestand van atomen in een verbinding: **edelgasconfiguratie**
- **Covalentie** van atomen wordt hierdoor bepaald

Lewisstructuur

- Structuurformule met **alle valentie-elektronen**
- **Gemeenschappelijke** elektronenparen + **vrije** elektronenparen

§ 8.1 Lewisstructuren

Stappenplan tekenen elektronenformules:

1. Tel van alle atomen de valentie-elektronen op. (denk ook aan ladingen bij ionen).
2. Bereken hoeveel elektronen elk atoom volgens de edelgasconfiguratie het atoom zou willen hebben.
3. Aantal bindende e-paren = (aantal elektronen stap 2 – aantal elektronen stap 1) delen door 2
4. Aantal vrije elektronenparen = aantal valentie elektronen – aantal bindende elektronen delen door 2.

§ 8.1 Lewisstructuren

Een voorbeeld:

Water: H_2O

1. H heeft 1 valentie-elektron: $2 \times 1 = 2$, zuurstof heeft 6 valentie-elektronen: $1 \times 6 = 6$

Totaal: 8 elektronen beschikbaar.

2. H wil er 2 volgens de edelgasconfiguratie: $2 \times 2 = 4$, zuurstof wil er 8: $1 \times 8 = 8$.

Totaal = $4 + 8 = 12$ elektronen nodig voor edelgasconfiguraties.

3. Gemeenschappelijke elektronenparen:

8 beschikbaar, dan $12 - 8 = 4$ die dubbel moeten tellen, dat betekent dat die gemeenschappelijk gebruikt moeten worden, dat zijn dan $4/2 = 2$ bindende elektronenparen.

4. Vrije elektronenparen:

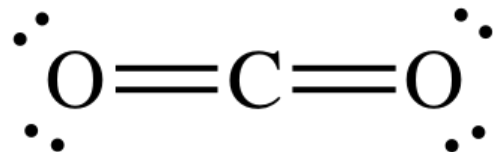
(beschikbaar – gem. gebruik =) $8 - 4 = 4$, $4/2 = 2$ vrije elektronenparen.

§ 8.1 Lewisstructuren

Voorbeeld **Koolstofdioxide (CO₂)**

1. valentie-elektronen = $4(\text{C}) + 2 \times 6(\text{O}) = 16$
2. Nodig voor edelgasconfiguratie = $3 \times 8 = 24$
3. aantal bindende elektronen (= nodig – beschikbaar =) $24 - 16 = 8$ (gem. gebruik) is $8/2 = 4$ bindende elektronenparen
4. aantal vrije elektronen (= beschikbaar – gem. gebruik =) $16 - 8 = 8$ dus $8/2 = 4$ vrije elektronenparen

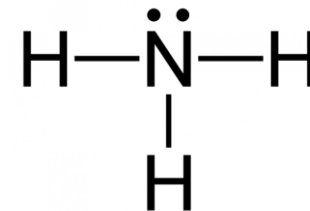

§ 8.1 Lewisstructuren

Voorbeeld Ammoniak (NH₃)

1. valentie-elektronen = $5(\text{N}) + 3 \times 1(\text{H}) = 8$
2. Nodig voor edelgasconfiguratie = $1 \times 8 + 3 \times 2 = 14$
3. aantal bindende elektronen = $14 - 8 = 6$
 $= 6/2 = 3$ bindende elektronenparen
4. Aantal vrije elektronen = $8 - 6 = 2 \rightarrow$
 $2/2 = 1$ vrije elektronenparen

§ 8.1 Lewisstructuren

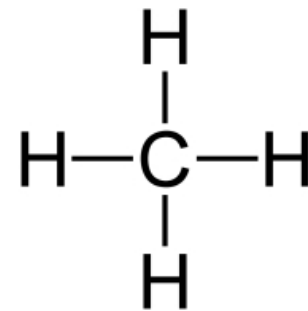
Voorbeeld **Methaan (CH₄)**

1. valentie-elektronen = $4(\text{C}) + 4 \times 1(\text{H}) = 8$

2. gewenst aantal elektronen voor edelgasconfiguratie = $1 \times 8 + 4 \times 2 = 16$

3. aantal bindende elektronen = $16 - 8 = 8$
→ $8/2 = 4$ bindende elektronenparen

4. aantal vrije elektronen = $8 - 8 = 0$ →
 $0/2 = 0$ dus geen vrije elektronenparen

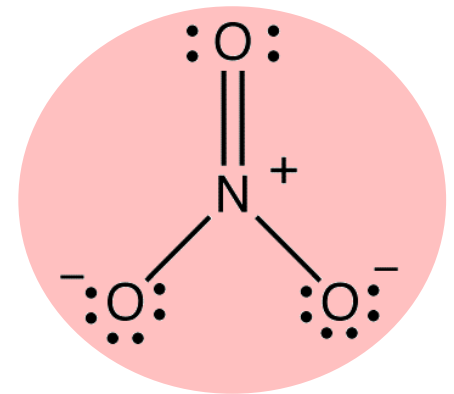

§ 8.1 Lewisstructuren

Laatste voorbeeld: **Nitrat-ion: NO_3^-**

1. aantal valentie-elektronen = $5(\text{N}) + 3 \times 6(\text{O}) + 1$ (lading -1) = **24** elektronen.
2. benodigd aantal elektronen voor edelgasconfiguratie = $4 \times 8 = 32$
3. Aantal bindende elektronen = $32 - \mathbf{24} = 8$,
→ $8/2 = 4$ bindende elektronenparen,
dus 1 dubbele binding en 2 enkel bindingen.
4. Aantal vrije elektronen = $\mathbf{24} - 8 = 16$,
→ $16/2 = 8$ vrije elektronenparen

En waar komen die ladingen vandaan??

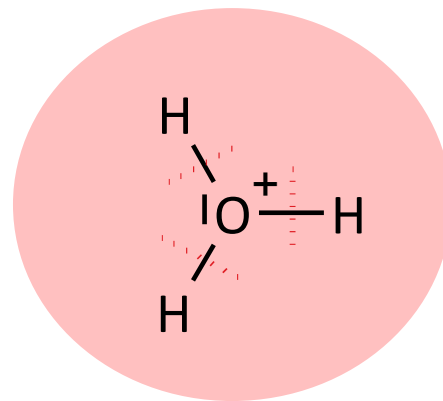
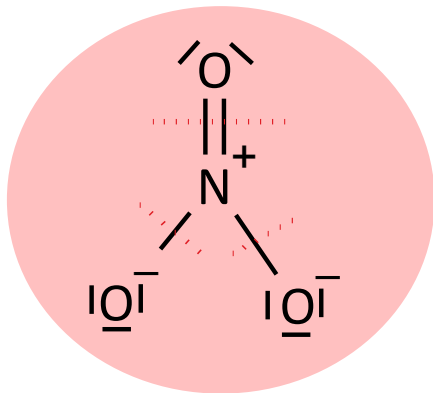

§ 8.1 Lewisstructuren

Formele lading

- Wanneer **aantal aanwezige elektronen behorende tot een atoom in de verbinding afwijkt** van aantal valentie-elektronen
- Tel het aantal elektronen van het betreffende atoom die je aan dat atoom kunt toerekenen en vergelijk dit met het aantal valentie-elektronen. Is het aantal bijvoorbeeld één groter dan de valentie-elektronen dan is de lading van dat atoom -1 .
Bijv. N in NO_3^- heeft een formele lading van $(-4) - (-5) = +1$

Een oefening:

1. Teken een Lewis structuur (elektronenformule) voor fosforylchloride, POCl_3 .
2. Wijs formele ladingen toe aan alle atomen.

§ 8.1 Lewisstructuren

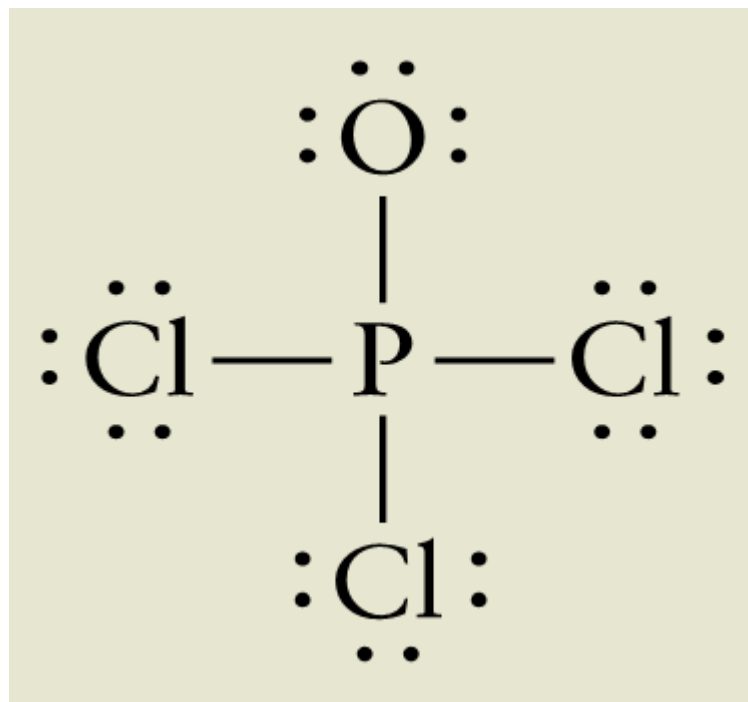

1. aantal valentie-elektronen = $5(\text{P}) + 6(\text{O}) + 3 \times 7 (\text{Cl}) = 32$ elektronen.
2. benodigd aantal elektronen voor edelgasconfiguratie = $5 \times 8 = 40$
3. Aantal bindende elektronen = $40 - 32 = 8$, $\rightarrow 8/2 = 4$ bindende elektronenparen
4. Aantal vrije elektronen = $32 - 8 = 24$, $\rightarrow 24/2 = 12$ vrije elektronenparen

§ 8.1 Lewisstructureuren

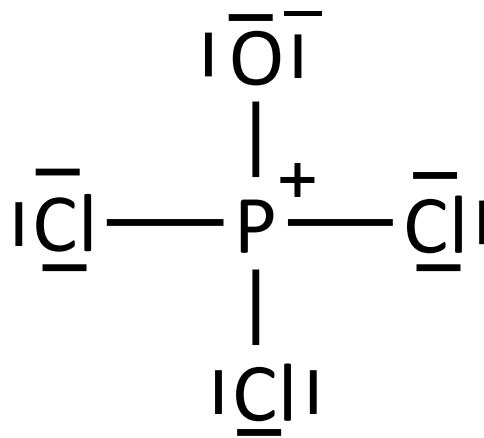
Antwoord:

En nu de formele ladingen nog.

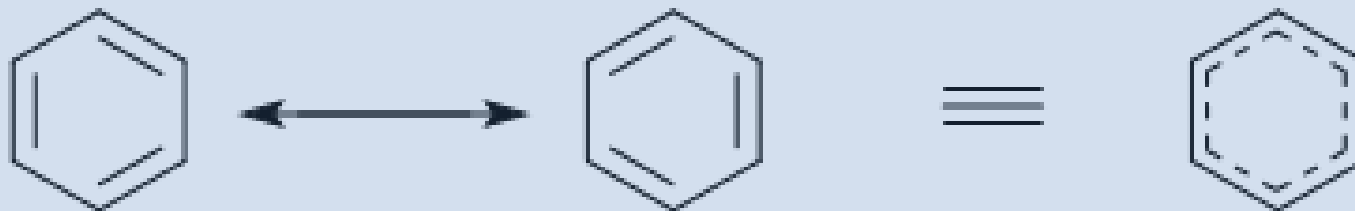
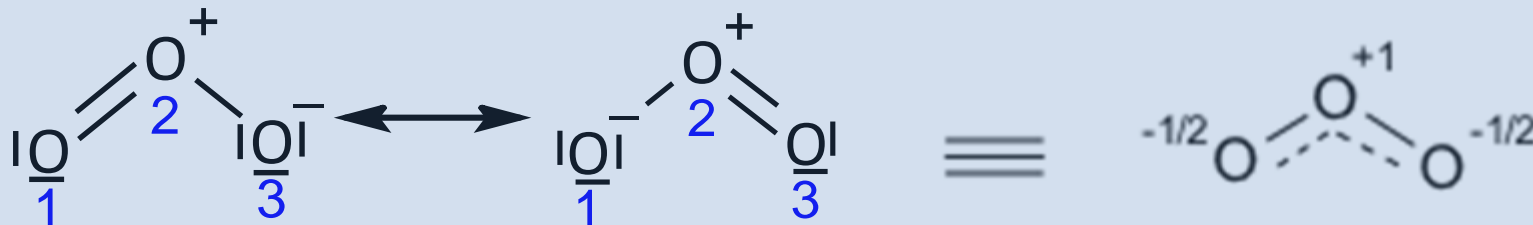
§ 8.1 Lewisstrukturen

§ 8.1 Lewisstructuren

Mesomere grensstructuren

- Wanneer meerdere Lewisstructuren opgesteld kunnen worden
- Structuur met minste ladingen is **stabielste**
- **Werkelijke situatie** is gemiddelde van mogelijke mesomere structuren

§ 8.1 Lewisstructuren

Een voorbeeld:

Teken drie mesomere grensstructuren voor het nitraation, NO_3^- en schat de lengte van de bindingen.

1. aantal valentie-elektronen = $5(\text{N}) + 3 \times 6(\text{O}) + 1$ (negatieve lading) = 24 elektronen.

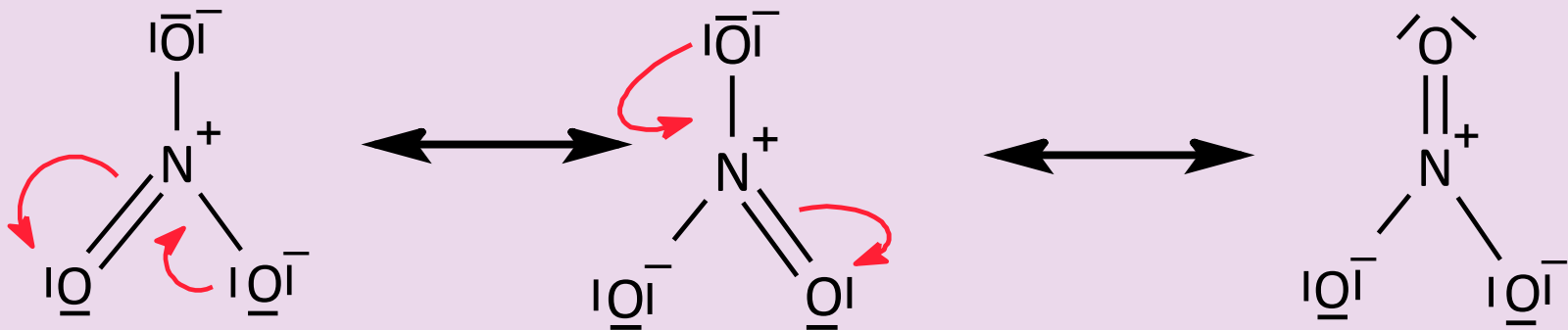
2. gewenst aantal elektronen voor edelgasconfiguratie = $4 \times 8 = 32$

3. Aantal bindende elektronen = $32 - 24 = 8$,
= $8/2 = 4$ bindende elektronenparen

4. Aantal vrije elektronen = $24 - 8 = 16$,
= $16/2 = 8$ vrije elektronenparen

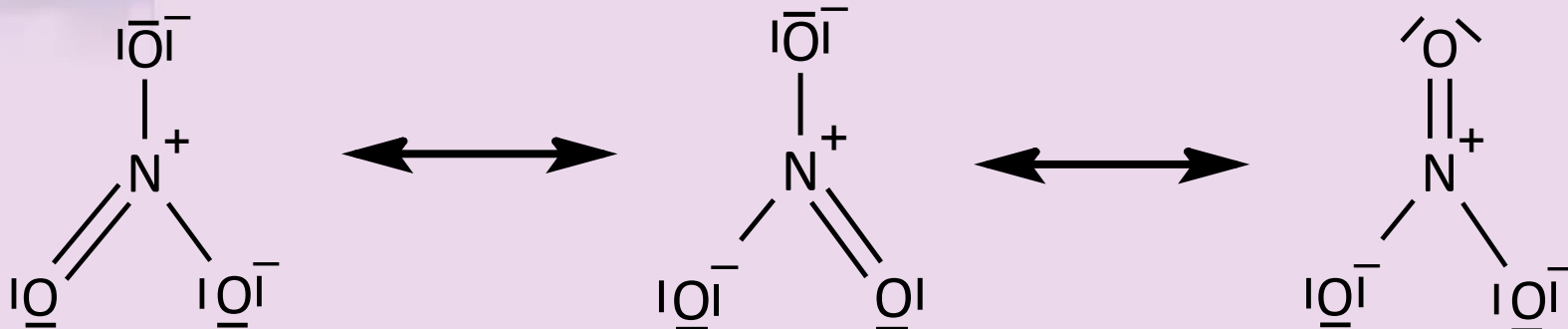
§ 8.1 Lewisstructuren

Teken de mesomere grensstructuren en voeg formele lading toe

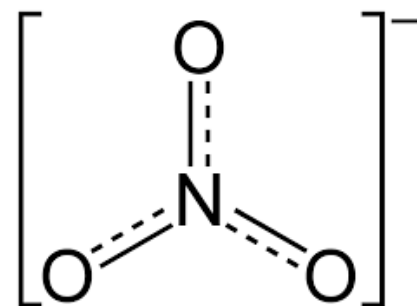

§ 8.1 Lewisstructuren

De twee enkelvoudig gebonden zuurstofatomen hebben formele ladingen van -1 en de lading van het stikstofatoom is +1. De lengte van de bindingen moet allemaal gelijk zijn en moet liggen tussen de waarden in **tabel 53** voor N-O (1,43 Å) en N=O (1,18 Å).

De experimenteel gemeten waarde is 1,24 Å.

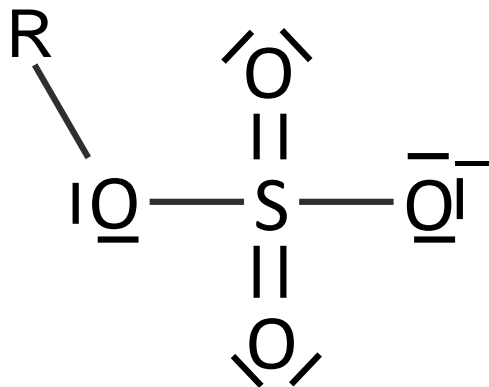

§ 8.1 Lewisstructuren

Uitzondering op de octetregel (uitgebreide octet): **P**, **N** of **S** kan aantal omringende elektronen in sommige gevallen groter zijn!

Geef de Lewisstructuur van de groep R-OSO_3^- en leg uit dat van deze groep meerdere grensstructuren bestaan. Geef in de tekening formele lading(en) aan. Neem aan dat de covalentie van zwavel 6 is. De overige atomen in de weergegeven Lewisstructuur moeten voldoen aan de octetregel. Laat hierbij de groep R buiten beschouwing. (*Examen-2016 tijdvak 2*)

§ 8.1 Lewisstructuren

Eén atoom levert beide elektronen voor covalente binding:

